

REBECCA

Oare nu ești un pic cretin dacă luăm în calcul pe cine te-ai trezit tu să enervezi? Dacă sociopații buni știu din instinct să-și repereze victimele potrivite, tu, ca un pervers narcisist ce te afli, nu ești decât ultimul lipsit de creier de la colțul străzii. Dintre toate gagicuțele care lucrează în editură, te-ai trezit s-o alegi fix pe aia care a făcut furori pe internet cu luările ei de poziție feministe.

Nu te plânge de ea, zi mersi că nu s-a dus la poliție. Ai zice că pentru puștoaicele de azi comisariatul e a doua lor locuință, se duc acolo pentru cea mai mică chestie. Zoé Katana se exprimă, nu se înțelege prea bine ce i-ai făcut, dar e clar că nu i-a picat bine deloc. Bună politică, am văzut c-ai spus peste tot că ești de stânga, ar fi trebuit să ți se pară grozav faptul că cele care nu au luat niciodată cuvântul până acum încep să spună ce gândesc despre această situație.

Nu există publicitate proastă. Știu că-i de modă veche să zici asta și știu din proprie experiență că e foarte neplăcut s-o încasezi drept în față. Dar e adevărat. Noi, personajele publice, suntem ca stâlpii de pe trotuar. Oamenii vin s-agațe ceva de tine, să se pișe pe tine, să se rezeme de tine, să-și tragă sufletul sau să vomite. Fac pe tine orice vor. Important e ca stâlpul tău să fie pe o stradă circulantă. Și e o chestie de mecanică, de la un anumit nivel de îndârjire basculezi în tabăra cealaltă, a indivizilor simpatici. Problema cu internetul e că ăia care te consideră bun au mai puțină nevoie să urle asta pe toate drumurile, față de cei care-și doresc să fii executat.

Totuși, pentru ca lucrurile să fie clare, dacă-mi scrii scrisorile astea lungi cu speranța că o să-ți iau apărarea public, să știi că mai bine crăp decât să fac asta. Nicio

șansă să-mi înfurii prețiosul meu public feminist ca să apăr un cretin de teapa ta. Ești scriitor, n-ai decât să scrii despre asta. Am văzut că te-ai plâns pe ici, pe colo în interviuri, dar n-am văzut să-ți fi publicat propria versiune a faptelor sau ceva de genul ăsta.

Trebuie să recunoaștem că Zoé asta e mai degrabă amuzantă, înțeleg de ce are succes. Această generație se angoasează repede. Și n-are nicio jenă în a da semnificație acestui lucru.

Și-i dau dreptate. Generația mea a strălucit prin capacitatea de a îndura. Ni s-a spus „fără feminism, treaba asta o blegește“ și am răspuns „nicio problemă, tăticule, n-o să deranjez pe nimeni cu micile mele necazuri“. Dar am văzut în jurul meu femeile frângându-se una câte una. Dacă asta s-ar fi făcut păstrând demnitatea tăcerii, nu am fi avansat.

Eu am considerat că jocul e-n favoarea mea și l-am jucat cu entuziasm. N-am avut nevoie să mă forțez să iubesc bărbații și ei mi-au răspuns cu aceeași monedă. Dar astăzi am aproape cincizeci de ani. Și problema mea nu e că ei nu mă mai iubesc la fel ca altădată. Ci că eu îi găsesc mai puțin atrăgători. Nu sunteți rezistenți. E nevoie să se ocupe mereu cineva de voi, să vă liniștească, să vă înțeleagă, să vă asiste, să vă îngrijească. Prea multă nevoie de îngrijire. Au dreptate astea mici, masculinitatea voastră e foarte fragilă.

În fine, în afară de asta, m-ai obosit cu toată povestea cu monologul pentru teatru și cu toate dificultățile tale de scriitor care nu scrie. Când aveam cu zece ani mai puțin, îndrăzneau mulți să mă contacteze pentru tot felul

de chestii. Și bărbații de felul tău nu aveau nicio problemă legată de blocaj. Evită să-mi mai faci inventarul dificultăților pe care le întâmpini și care justifică faptul că nu mi se mai propune aproape deloc să lucrez. Pentru liniștea ta, am putea spune că în felul ăsta sunt liniștită, am timp să mă odihnesc. Aș putea chiar să învăț o limbă moartă, așa mult timp am pentru mine. Sunt actriță. Trăiesc din atenția pe care mi-o oferă ceilalți. Vreau să privesc treaba asta filosofic, să-mi spun că asta e regula jocului. Dar nu mai veni să plângi pe umărul meu că nu scrii un scenariu pentru mine fiindcă ai probleme de concentrare. Cincizeci de ani, poate că asta înseamnă că ești prea bătrână pentru a fi actrița care primește rolul principal, dar și că ești prea tânără ca să dispari. Îmi doresc mult să nu mă lamentez și o să remarci că nu fac asta niciodată public. Ok, ăsta e jocul. Cât a fost a fost, n-am de ce să mă plâng, măcar am profitat de panoramă. Dar nu mă lua drept o imbecilă. N-ai scris pentru mine fiindcă știi că orice director de teatru — privat sau public, asta nu schimbă nimic — te va sfătui să lucrezi cu o actriță până în 34 de ani și care habar n-are cum arată un videocasetofon de pe vremuri. Nu contează pentru nimeni să știe dacă numele meu mai poate umple sau nu o sală de spectacol. Nu contează pentru nimeni dacă publicul s-a săturat sau nu să mă vadă. Nu publicul e cel care decide că nu se mai scrie nimic pentru femeile de vârsta mea. Aici acționează o altă lege.

Mă faci să râd cu doleanțele tale copleșitoare — „nu mai poți spune nimic, ești anulat pentru o nimica toată, ce blestem pentru civilizația și cultura asta a noastră“. Chiar vrei să știi ce înseamnă să fii anulat? Vorbește cu o actriță de vârsta mea. Eu chiar am avut noroc, declinul meu e lin. Pentru majoritatea dintre noi, purgatoriul ăsta

începe pe la treizeci de ani. Și nu cunosc vreun actor solidar. Nu se bucură că ne e atât de greu. Când te intersectezi cu ei în restaurant, nu jubilează că te văd pe tușă, în timp ce ei muncesc de nu-și mai văd capul. Dar nici nu le-ar trece prin minte să spună — în filmul ăsta mi-o trag cu o puștoaică de douăzeci de ani, eu am cincizeci, nu mai bine ați angaja o iubită de vârsta mea, asta ar evita situația de acum în care sunt toate șomere. Ei știu că producătorii i-ar privi ca pe niște ratați jalnici. L-am întrebat deja pe agentul meu — de ce nu mi se dau niciodată roluri similare cu cele scrise pentru bărbați? Poți constata și singur, sunt mai credibilă în roluri virile decât vreo două treimi din actorii din cinemaul francez... l-am făcut să râdă. Doar că eu nu glumeam. Mi-au plăcut atât de mult golani — i-am avut prin preajmă toată viața mea, știu cu ce se mănâncă. Mie poți să-mi strici coafura, la vârsta pe care o am nu mă sperie asta, în timp ce toți fătălăii ăștia de actori... dar nimeni nu-mi mai cere nimic. Nici mie, nici celorlalte. Când eram în centrul atenției tuturor, știam că asta are legătură cu frumusețea mea. Știam că, atunci când voi avea cincizeci de ani, gata cu scenele nud, gata cu scenele în care ea telefonează goală din pat sau face baie sau stă la taclale într-un hamam. Eram nerăbdătoare să citesc scenariile fără să fie nevoie să discut cu regizorul „dar de ce ea se dezbracă înainte să ude plantele verzi?” Habar n-aveam că nu-i pasă nimănui că mi-am petrecut toată viața pe platourile de filmare și pe platourile de teatru, că tot ce făceam gândeam înainte, că am construit o relație cu publicul. Într-un fel, îmi imaginam că lucrurile vor evolua odată cu mine. N-a fost cazul. ăsta e unul dintre motivele pentru care, când o citesc pe Zoé Katana, o parte din mine se întreabă ce a apucat-o și cealaltă parte

știe că are dreptate. Lucrurile nu evoluează, dacă nu le obligi tu s-o facă.

Voi, ăștia din generația ta, aveți tendința să etalați mesajele private pe rețelele voastre de socializare și, cum nu bag mâna în foc pentru inteligența ta, îți scriu negru pe alb: dacă ai să publici vreodată undeva ce-ți scriu eu, îți scot ochii. Fă un tur prin presa de scandal și ai să vezi că am relații bune cu cea mai mare parte dintre foștii mei și că-mi place masculinitatea toxică. Deci, când spun „am să-ți scot ochii“, asta nu e o figură de stil, e o amenințare — o să găesc oricând în garda mea apropiată un boxer, un motociclist membru în Hells sau un mercenar care să dea de adresa ta și să-ți scoată ochii în ziua în care o să te aștepți cel mai puțin.

OSCAR

Nu-ți scriu sperând că mă vei susține public. Să postezi un selfie cu noi doi mâncând o gofră la bâlci nu va fi suficient ca să-mi repar reputația. Asta te-ar compromite și pe tine cu siguranță. Fără să-mi spele mie onoarea. Sunt ținta urii a jumătate din populația acestei țări. E nedrept și n-aș dori nimănui să treacă prin experiența asta. Cândva, demult, mi-a plăcut o atașată de presă. Și-acum cauți numele meu pe Google și ai zice că viollez copii în pauză la grădiniță.

Îți scriu fiindcă mă simt singur de mor și fiindcă am pierdut tot și nu știu de ce să m-agăț. Îți scriu fiindcă n-am băut nici măcar o picătură de alcool, n-am tras nici măcar o dungă de coca, n-am înghițit nici o pastilă de ecstasy,

n-am băgat nici un joint și nici o pastilă de dormit de cincisprezece zile și mă simt fragil ca un puști. Îți scriu fiindcă mă simt mai bine să vorbesc despre trecut decât să mă scufund în rahatul cotidian.

În ziua în care te-am văzut de departe pe o terasă, pe strada Bretagne, tocmai ieșeam de la o întâlnire a Narcoticilor anonimi. Mi-e jenă să recunosc asta, mă forțez s-o spun. Am disprețuit dintotdeauna oamenii care nu se droghează. Bărbații adevărați beau whisky, fumează iarbă, trag la măsea siropuri cu codeină, trag pe nas dungi de coca late cât o grindă. Mănâncă gras, trag de fiare și se șterg la cur cu corectitudinea politică. Bărbații adevărați nu se simt distruși când o zdreanță se plânge, la zece ani după, că i-ai pus o palmă pe cur. Am eșuat pe toată linia când vine vorba de a fi un bărbat adevărat. Sunt o slăbătură, am poftă de mâncare cât o vrăbiuță, sunt superipohondru și am insomnii fiindcă sunt executat pe Twitter. Singura activitate omenească la care am fost să zicem bun e drogatul. Asta a făcut întotdeauna diferența între mine și-o javră de intelectual de căcat. Mi-am prețuit mai mult decât mi-aș fi închipuit identitatea mea de politoxicoman. Într-un fel, ăsta era singurul lucru care era al meu.

Instinctiv, știu că trebuie să rezist. Nici eu nu-mi explic asta. Când derulez din nou tot ce s-a întâmplat și-o fac mereu în buclă, ajung de fiecare dată la aceeași scenă finală. Momentul în care mă întorc acasă și-mi dau seama că singura șansă să mă salvez e s-o termin cu drogurile.

Am fost avertizat de toată povestea asta cu MeToo, chiar cu câteva săptămâni înainte să se declanșeze. M-am

intersectat cu o editoare, Katelle, care însoțea un romanțier la Casa Radio. Ne-am întâlnit la intrare, în momentul în care ne goleam buzunarele de toate obiectele din metal. Văzându-i împreună, m-am întrebat dacă și-o trage cu el. Tipul e destul de chipeș pentru un autor. Un individ din Bretagne, cu ochi albaștri și o vagă alură de matelot. M-am întrebat de ce l-ar însoți ea la France Culture, dacă nu-i nimic între ei?

Așteptam liftul și ea mi-a propus s-o aștept în barul Ondes, de peste drum. Cât despre mine, venisem să citesc câteva pagini din Calaferte pentru o emisiune. Întotdeauna când e vorba de un autor proletar se gândesc la mine. Adică rar. Cum n-aveam nimic special de făcut în seara aia, i-am zis bineînțeles, te aștept, simțind că se întâmplă ceva. Katelle și cu mine nu ne știm îndeaproape, ne-am întâlnit de mai multe ori la târguri de carte prin provincie și facem mereu parte din echipa rafinată a profesioniștilor în materie de beții. Țsta e unul dintre punctele forte ale alcoolului — oamenii care beau trebuie să fie cu adevărat niște idioți de mare clasă ca nu cumva să se dovedească a fi simpatici după ce se îmbată. Prin urmare ne înțelegem bine, dar nu până într-acolo încât să ne sunăm ca să ieșim împreună la cafea. Așa că invitația ei mă intriga. Mi se părea puțin probabil ca ea să-mi facă avansuri sexuale, nu era din liga mea. Toate poveștile ei amoroase cunoscute implicau indivizi de prim rang, miniștri, jurnaliști importanți de televiziune... trebuia să iau cel puțin un Goncourt ca să-mi imaginez că aș putea sări pe ea. Astea fiind zise, aș fi fost foarte încântat ca totul să devină sexual între noi. Am remarcat la un festival al romanului polițist la Lyon că sub țoale largi și sofisticat alese ascunde niște sâni extraordinari. Cu atât

mai extraordinar e că ea ascunde asta, la urma urmei e un fenomen rar ca o asemenea bunăciune să facă totul ca să-și ascundă dotările. O așteptam însă în bar fără să-mi fac iluzii, spunându-mi că probabil voia să scriu o prefață pentru vreun tip care publică o carte despre experiența lui într-o uzină.

Cunosc bine barul Ondes. Acolo aștepti când ai ajuns prea devreme. Acolo eșuezi când emisiunea n-a fost strălucită și trebuie să-ți recapeți forțele înainte să te arunci într-un taxi. Katelle a venit, era tăcută, privea pe geam cum trec mașinile și bicicliștii și într-un final mi-a spus — ca și cum ai lăsa jos o geantă un pic cam grea pe care vrei să i-o înapoiezi proprietarului.

Am ezitat să-ți vorbesc despre treaba asta, însă țin mult la tine și zvonurile se tot răspândesc — dar poate că știi deja, nu?

A văzut ce față am făcut, fiindcă habar n-aveam despre ce era vorba. Și-a continuat: „Îți amintești de Zoé, prima ta atașată de presă?“, iar eu am răspuns fără ezitare, fiindcă nu vedeam nimic delicat în subiectul ăsta „Evident. O adoram. A făcut o treabă extraordinară pentru cartea mea“. Și-am văzut cum Katelle s-a întristat. „Nu mai lucrează la editură. În schimb, are un blog al ei, foarte urmărit. E o feministă influentă pe rețelele de socializare.“ Foarte bine, mi-am zis în gând, ce treabă am eu cu asta? Ar fi trebuit să savurez clipa, urma să fie ultima în care auzeam cuvântul „feministă“ fără să mă cutremur.

„Încă n-a publicat nimic. Dar pregătește ceva. Știi, e valul ăsta MeToo... e adevărat că în lumea editorială suntem în urmă cu treaba asta.“ O ascultam, convins în continuare că tot ce urma să-mi povestească privea pe

altcineva. Pe cineva care a făcut vreo porcărie. Există, ce-i drept, cazuri stânjenitoare în mediul nostru literar. Și-am remarcat cum Katelle aștepta să zică ceva. Probabil că am bolborosit o platitudine de genul „e important ca vorba să circule“ și atunci și-a dat seama că nu mă prindeam deloc unde voia să ajungă. „Oscar, o să scrie despre povestea voastră.“ Am izbucnit în râs. Dacă ar fi trebuit să se plângă vreunul dintre noi, atunci, scuze, acela eram eu. N-aveam niciun chef să mă umilesc revenind asupra poveștii ăsteia triste, dar fusesem îndrăgostit nebunește de ea. Și nefericit ca o piatră, fiindcă fusesem respins fără drept de apel. Chestia asta e povestea vieții mele: văd suflețe-pereche peste tot și ele mă privesc ca pe o insectă scârboasă căzută din întâmplare în ceașca lor cu ceai. A trebuit să-mi explice Katelle. Ceea ce Zoé urma să numească agresiune sexuală era tocmai faptul că-i făcusem o curte prea asiduă. În perioada lansării cărții. Adică timp de vreo trei luni, maximum. N-am încercat nicio dată s-o oblig la absolut nimic. Sunt mai degrabă un băiat liniștit și în primul rând sunt obișnuit să fiu respins. Nu mi-o frec pe sub masă, nu mă plimb țațoș, gol pe sub halatul de baie, într-un hotel de provincie, și n-am niciun chef să lipesc de perete vreo fată, dacă ea nu cere explicit asta. Culmea pasiunii mele a fost poate atunci când i-am căutat buzele o dată, când a venit momentul să ne spunem la revedere. O găseam pe Zoé încântătoare, adoram să-mi petrec timpul cu ea. M-am îndrăgostit oare de o fată care nu avea chef de mine? Clar. Am hărțuit-o, umilit-o, strivit-o? Cu siguranță nu. Dar în acea seară, am aflat că Zoé se plângea de câteva luni că i-am distrus complet „cariera“.

Katelle a schițat un gest circular cu degetul pe deasupra celor două pahare ale noastre, în atenția chelnerului.

Era foarte enervată. Nu reacționez cum se aștepta ea. Negam faptele. Ea a spus: „problema, Oscar, e că mulți oameni își amintesc ce s-a întâmplat. Ea plângea mult — li se confesa jurnalistelor, altor atașate de presă, altor oameni din domeniu... și, cum asta nu mai putea continua astfel, a fost nevoită să părăsească editura. Pe tine nu avea cum să te concedieze propriul editor, cartea ta era un succes. Ea era o bună atașată de presă și totuși n-a găsit alt loc unde să se angajeze. A vorbit cu multă lume despre ceea ce s-a întâmplat. Când va publica textul ei despre tine, versiunea sa asupra faptelor va fi confirmată“. Am spus „nu-mi amintesc foarte bine circumstanțele plecării sale. Dar n-am văzut-o niciodată plângând“. Katelle și-a asprit deodată tonul. „Tu beai fără oprire, ca să-ți sărbătorești victoria. Și nu făceai decât asta. Normal că nu-ți amintești nimic. Dar ea vorbea. Într-o seară, ai încolțit-o în biroul ei, amenințând cu sinuciderea, dacă nu se întâmpla totul așa cum voiai tu. A ieșit de acolo fugind. A fugit, Oscar, în timp ce tu urlai tot felul de prostii. Toată lumea din editură a fost martoră.“ N-am făcut asta niciodată. În orice caz, nu-mi amintesc nimic. Problema e că povestea asta revine, aducând cu ea rușinea că multe lucruri nu urcă până în conștient. Nu mi-e rușine fiindcă am forțat-o să facă nu știi ce. Mi-e rușine fiindcă i-am spus că eram îndrăgostit nebunește de ea și n-a vrut să asculte nimic. Și fiindcă scenariul ăsta mi-e familiar: nu sunt ceea ce se cheamă un „crai“. N-o mai puteam opri pe Katelle care a comandat un al treilea pahar. „Ai multe schelete în dulap, pe mine de exemplu nu mă deranjează că m-ai expus de atâtea ori public vorbind despre sânii mei extraordinari. Doar că genul ăsta de chestii nu mai sunt acceptate acum.“ Nu mai aveam chef s-o ascult pe idioata asta. În

fond, pe ea o distra tot ce mi se întâmpla mie. Treaba cu MeToo e răzbunarea târfelor ălora. Acel moment în care nu mai putem evita să ascultăm ce au ele de spus și ele nu spun decât tâmpenii. I-am făcut semn chelnerului să aducă nota. O simțeam vexată, fiindcă am făcut-o să-și scurteze tirada pe care tocmai o ținea. I-am mulțumit și-am urcat într-un taxi. Șoferul era un domn bătrân și mașina lui mirosea a sebum. Asculta samba. Priveam pe fereastră Sena și așteptam să apară Turnul Eiffel, fiindcă mereu mi-a plăcut să-l văd de aproape, mai ales noaptea. Încercam să mă conving singur că toată povestea asta era o făcătură. Cui îi păsa de cariera micuței Zoé? Părinții ei îi plătiseră o școală privată la Lille și probabil că ei erau singurii care ar fi putut fi decepționați. Pur și simplu nu era făcută pentru meseria asta. Punct. Și cred că ea chiar a inventat toată povestea pentru ei, ca să-și găsească o scuză. Adevărul e că, și toată lumea va fi de acord cu asta, nu voia decât să profite de valul cu MeToo ca să mai facă un pic de publicitate pentru blogul ei. Nu i-am spus nimic la întoarcere lui Joëlle, iubita mea. Mi-am rulat un joint gros, din două foi, care m-a făcut să-mi fie greață după ce-am băut trei whiskyuri. Începusem să mă relaxez și să mă gândesc la altceva, când mi-a trecut prin cap să tasez numele lui Zoé pe Instagram, ca să văd care-i treaba. 101 k abonați. Am simțit deodată cum o senzație oribilă ia amploare în pieptul meu. O senzație pe care o știam bine. Frică. Frică pură.

În ziua următoare, reușisem să alung aproape de tot presentimentul acela sinistru, dar m-am intersectat cu Françoise la unul dintre raioanele Franprixului de la mine din cartier, ea ezita să cumpere o pungă de salată vidată.